

Helse- og omsorgsdepartementet
Kommunetjenesteavdelingen
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo, 09.11.2011
Vår ref.: 11/1435
Saksbehandler: Arne Jensen
Seksjon for helsestatistikk

Høring - NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg

Statistisk sentralbyrå (SSB) viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsdokumenter på departementets nettsider om ovennevnte sak, med høringsfrist 15.11.2011.

SSB har behandlet høringsnotatet på bakgrunn av egne oppgaver og ansvarsområder slik disse er uttalt i statistikkloven. Statistikkloven definerer SSB som det sentrale organ for utarbeiding og spredning av offisiell statistikk og som den aktøren som har hovedansvaret for at statistikklovens formål blir oppfylt. Statistikkloven definerer videre at SSB skal kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk, samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer, utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning, gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og for offentlig planlegging, og ha hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid (jf statistikklovens § 3-1).

Med dette som utgangspunkt har SSB særlig kommentert høringsnotatets omtale av felles navn og betegnelser (kapittel 6.5.9), parallell satsing på IKT i kommunesektoren (kapittel 7.4.3) og strategisk kunnskapsutvikling (kapittel 8.1.7).

Felles navn og betegnelser

SSB registrerer at Utvalg om nye innovative løsninger for å møte framtidens omsorgsutfordringer (Hagen-utvalget), blant annet har hatt som mandat å gjennomgå og systematisere de ulike institusjons- og boformene til pleie- og omsorgsformål, med sikte på å standardisere betegnelser og forenkle statistikk og regelverk. Bakgrunnen for at departementet har lagt denne oppgaven til Hagen-utvalget, er at det over tid er utviklet institusjonstilbud og boformer i den kommunale helse- og sosialtjenesten som har mange ulike navn og betegnelser (jf. høringsnotatet kapittel 1.2 Mandat).

SSB er positiv til at innholdsbestemmelse og bruk av begreper som angår helse- og omsorgstjenester blir mer entydige enn i dag. SSB er opptatt av å styrke data- og statistikk kvalitet på området på flere måter. Det gjelder for eksempel informasjon om tjenestetilbydere, tjenesteinnhold og tjenestemottakere som er registrert i relevante registre i og utenfor SSB (blant annet Bedrifts- og foretaksregisteret og IPLOS), og opplysninger som rapportørene (kommunene) rapporterer til SSB (Kommune-stat-rapporteringen (KOSTRA)). Det kan i denne sammenhengen nevnes at SSB gjennomfører en kartlegging av bemannede boliger i kommunene i 2011, hvor formålet både er å kvalitetssikre informasjonen som allerede er registrert om boligene i relevante registre og få mer informasjon om målgruppene for disse boligene.

SSB vil dessuten vise til den nye helse- og omsorgstjenesteloven og de begrepsavklaringer og kategoriseringer av kommunale tjenestetilbud som fremgår av loven. SSB kommenterte blant annet i høringsuttalelse av 14. januar d.å. at det fra et statistikkfaglig perspektiv er positivt at alle heldøgns botilbud blir samlet i én

kategori. Det er viktig at det fremtidige arbeidet med begreper og betegnelser tar høyde for bestemmelser i denne og andre lover med tilhørende forskrifter.

IKT i kommunesektoren

SSB registrerer videre at Hagen-utvalget er opptatt av at godt utviklede IKT-løsninger på en felles kommunal plattform er en forutsetning for å utvikle mer helhetlige systemer for administrasjon og saksbehandling. Det kan på sin side knyttes mer direkte opp til disponering av personellressurser, turnusplanlegging, budsjett- og regnskapsoppfølging, internkontroll og statistikkrapportering. SSB tolker dette slik at utvalget blant annet foreslår en større grad av standardisering og samordning av fagsystemer i kommunene.

SSB støtter vektleggingen av mer ensartete IKT-løsninger generelt og fagsystemer spesielt. På flere kommunale tjenesteområder er det p.t. flere fagsystemer og systemleverandører involvert, og en standardisering vil forenkle og effektivisere forvaltningen av systemene også for statistikkformål. SSB støtter også innspillet om at ulike systemer i forskjellige sektorer og på ulike forvaltningsnivå bør kommunisere bedre enn tilfellet er i dag. Det er nødvendig med mer og bedre kunnskap om helse- og omsorgstjenesten som følge av samhandlingsreformen, og i den forbindelse vil informasjon fra ulike tjenesteområder og nivåer måtte ses i sammenheng.

SSB er generelt opptatt av at utviklingen av nye IKT-løsninger må ta hensyn til hvordan løsningene kommuniserer med eksisterende registre og etablerte rapporteringer av informasjon, rapporteringsløsninger og rapporteringskanaler. Sistnevnte gjelder kanskje særlig rutinene og prosedyrene som ligger til grunn for Kommune-stat-rapporteringen (KOSTRA). Temaer som rapporteringsinnhold og rapporteringskilde for kommunale og fylkeskommunale tjenesteområder som inngår i KOSTRA må diskuteres i relevante KOSTRA arbeidsgrupper hvor SSB og ulike myndigheter er representert.

Strategisk kunnskapsutvikling

SSB registrerer også at Hagen-utvalget har hatt som mandat å identifisere særskilte forskningsbehov, og komme med forslag som kan styrke forsknings- og utviklingsarbeidet i de kommunale omsorgstjenestene (jf. høringsnotatet kapittel 1.2 Mandat). I den forbindelse har utvalget omtalt strategisk kunnskapsutvikling og innholdsbestemt begrepet om kunnskapsregime. Sistnevnte inkluderer blant annet definisjoner, standarder og prosedyrer for løpende statistikk- og dataproduksjon som muliggjør lokal så vel som nasjonal overvåking av ressursbruk og verdiskapning i sektoren.

SSB er positiv til Hagen-utvalgets fokus på forskning og utvikling, og hvordan ulike informasjonskilder kan bidra til bedre kunnskap. SSB ønsker å understreke betydningen av offisiell statistikk som grunnlag for informasjon om samfunnet, herunder en kunnskapsbasert omsorgssektor. SSB ønsker videre å påpeke betydningen av at statistikk- og kunnskapsgrunnlaget innhentes og koordineres på en måte som gjør at rapportørens (kommunenes) oppgavebyrde minimeres, og at statistikkproduksjonen skjer på en kostnads-effektiv måte. I praksis kan det innebære mer bruk av allerede innsamlede data (register), og at den offisielle statistikken blir gjort tilgjengelig for samfunnet gjennom allerede innarbeidede informasjonskanaler.

Det er til slutt grunn til å understreke SSBs rolle som uavhengig statistikkprodusent. Som nevnt innledningsvis definerer statistikkloven SSB som "det sentrale organ for utarbeiding og spredning av offisiell statistikk". SSB ønsker derfor å kunne bidra aktivt i det videre arbeidet som NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg medfører, og da særlig med vekt på videreutvikling av kunnskapsgrunnlag og offisiell statistikk.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør